

PROGRAMY PROFILAKTYKI

GIMNAZJUM NR 13 Z ODDZIAŁAMI DWUJEZYCZNYMI

Zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej nr 10 z dnia 20 stycznia 2003r.
(z późniejszymi zmianami)

I. Szkolny Program Profilaktyki

1. Programy profilaktyczne

1. Program „Żyj zdrowo” 11.IX.2000r.
2. Program Przeciwdziałania Agresji Uchwała nr 8 RP z dnia 18.06.2001r.
3. „Młodość, rozwój, zdrowie” Uchwała nr 16 RP z dnia 4.09.2003r.
4. Nauczyciel wobec agresji w szkole Uchwała nr 18 RP z dnia 19.01.2004r.
5. Program profilaktyczno-edukacyjny zapobiegania nadużyciom seksualnym wobec dzieci „Kolorowe Dzieciństwo” Uchwała nr 32 RP z dnia 29.08.2005r.
6. Międzyszkolny program profilaktyczno-wychowawczy „Bezpieczna 13” Uchwała nr 35 RP z dnia 03.04.2006r.
7. Program Wychowania Patriotycznego Uchwała nr 43 RP z dnia 24.04.2007r.

Szkolny Program Profilaktyki

szkolny program profilaktyki
z dnia 10.10.2013 r. w sprawie
szkolnego programu profilaktyki
z dnia 10.10.2013 r. w sprawie
szkolnego programu profilaktyki
z dnia 10.10.2013 r. w sprawie

Podstawa prawna:

1. Ustawa o systemie oświaty z dn. 7.09.91 r.
2. Rozp. MEN z dn. 21.05.01 r. W sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół Dz. U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624.
3. Rozp. MENiS z dn. 31.01.02. r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół Dz. U. z 2002 r. nr 10 poz. 96.
4. Rozp. MENiS z dn. 26.02.02 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół Dz. U. z 2002 r. Nr 51 poz. 458.
5. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19.08.94 r.
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26.10.82 r.
7. Ustawa z dn. 24.04.97 r. O przeciwdziałaniu narkomanii.
8. Ustawa z dn. 09.11.95 r. O ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Program powstał na podstawie diagnozy przeprowadzonej w Gimnazjum nr 13 wśród nauczycieli, uczniów i rodziców uczniów. Analiza ankiet pozwoliła stworzyć cele szczegółowe profilaktyki szkoły.

Program skierowany jest do:

- uczniów, rodziców i nauczycieli,

Czas realizacji:

- cały okres nauczania gimnazjum,

Cele ogólne:

- dostarczenie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych,
- dostarczenie wszystkim członkom społeczności szkolnej niezbędnej wiedzy o uzależnieniach, zagrożeniach, patologiach,
- rejestracja i ograniczenie zjawiska zagrożenia, uzależnienia,
- diagnoza zagrożeń w szkole,
- wczesna interwencja w sytuacjach rozpoznanych problemów,
- ochrona ucznia przed zaburzeniami,
- kształcenie i rozwój czynnika chroniącego i sprzyjającego profilaktyce,

Cele szczegółowe wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

- wykształcenie pozytywnych norm językowych,
- reagowanie na zachowania agresywne, zapobieganie im,
- wykształcenie pozytywnych norm zachowania,
- poprawa koncentracji uczniów, motywowanie do systematycznej pracy,
- rozwijanie pozytywnych nawyków zdrowotnych i higienicznych,
- wyrabianie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z przemocą,
- działania zmierzające do integracji grupy klasowej i szkolnej,
- tworzenie postaw asertywnych,

Skróty zastosowane w dokumencie:

1. PW I, PW II, PW III – program wychowawczy dla klasy I, II, III,
2. PPA – Program Przeciwdziałania Agresji,
3. SPN – Szkolny Program Nauczania,

Cel szczegółowy	Zadanie	Forma realizacji; osoby i instytucje realizujące działania	Zgodność z funkcjonującymi aktami prawnymi w szkole	Uwagi dotyczące realizacji
Wykształcenie pozytywnych norm językowych	- promowanie kultury słowa, - prezentowanie wzorców osobowych, - uwrażliwianie na poprawność językową, - uczenie norm użytkowania języka i odpowiedzialności za słowo,	- Nauczyciele języka polskiego - Instytucje kulturotwórcze: Teatr, MDK, Gaude Mater,	PW I – III,	
Reagowanie i zapobieganie zachowaniom agresywnym	- wypracowanie norm i zasad przeciwdziałania przemocy i agresji, - wypracowanie strategii przeciwdziałania agresji – szkolnej, klasowej, jednostkowej, - zaangażowanie rodziców do współpracy w przeciwdziałaniu agresji, - stworzenie grup pomocowych uczniów, wyposażenie ich w umiejętności pomocowe, - uczenie bezkonfliktowego rozwiązywania problemów,	- Katolickie ogniska wychowawcze - Sąd Rejonowy, - Policyjna Izba Dziecka, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - MONAR, - Powrót z U, - Poradnia Profilaktyki AIDS,	PW I, PW III, PPA,	

	- uczenie komunikacji w sytuacjach trudnych, - uczenie radzenia sobie ze stresem, - uwrażliwienie, uczenie empatii, - wyrabianie poczucia własnej wartości, - uczenie słuchania, technik negocjacji, - wykształcenie postawy asertywnej, - stworzenie procedury reagowania na zachowania przemocowe, - przekazanie informacji o osobach, o instytucjach, które mogą udzielić pomocy, - wzmacnianie ofiar, - sankcjonowanie zachowań agresywnych i przemocowych, - ukazywania pozytywnych przykładów, - umowa z klasą dotycząca zachowania, - opracowanie regulaminu nagród za pozytywne wzorce zachowań, - zajęcia integracyjne,	- Niebieska Linia, - Ośrodek Pomocy Dziecku i rodzinie Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka, - Rejonowa komenda Policji, - Straż Miejska, - Służba Zdrowia, - Konferencje regionalne organizowane przez UM i KO,		

	- współdziałanie z lokalnym systemem zapobiegania patologiom,			
Wykształcenie pozytywnych norm zachowania	- opracowanie norm zachowania w szkole, - nabycie przez uczniów umiejętności komunikacji interpersonalnej, - nauczanie podstawowych zasad dobrego wychowania, - promowanie pozytywnych zachowań, - uczenie poprawności, kultury wypowiedzenia się, zachowania, - ukazywanie form kulturalnego sposobu spędzania czasu,	- Samorząd Uczniowski, - UKS – oferta zajęć pozalekcyjnych i sportowych,	PW I, kalendarz imprez szkolnych, plan zajęć pozalekcyjnych,	
Poprawa koncentracji uczniów, motywowanie do systematycznej pracy	- wzmacnianie motywacji uczniów, - wyrabianie nawyków dobrego uczenia się, - wspieranie zainteresowań, - wskazywanie różnorodnych form uczenia się, - ukazywanie praktycznej strony posiadania wiedzy, - stworzenie ciekawych metod, form prowadzenia lekcji,	- Oferta zajęć pozalekcyjnych - CiZ, - Zespoły samokształceniowe, - Świetlica szkolna, - PPP, - Internet,	PW I –III,	

	- oferowanie zajęć wyrównawczych i profilaktycznych, - wskazywanie źródeł pozyskiwanie wiedzy i informacji,			
Rozwijanie pozytywnych nawyków zdrowotnych, higienicznych, przygotowanie do życia w rodzinie	- gazetka ścienna, - zaangażowanie rodziców, - edukacja związana z zasadami higienicznego trybu życia, - znaczenie aktywnego trybu życia, - bezpieczna droga do szkoły, - przestrzeganie zdrowego odżywiania,	- Program W – F, - Program wychowawczy <i>Zdrowo żyj</i>, - Służba Zdrowia, - Rejonowa Komenda Policji,	PW III, PPA,	
Wyrabianie umiejętności radzenia sobie z grupami destrukcyjnymi, patologicznymi	- informowanie o grupach destrukcyjnych, patologicznych, sektach,	- Konferencje regionalne organizowane przez UM i KO, - Kościół, - Plakaty,	PW III,	
Wyrabianie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia i uzależnienia		- Siedem kroków, - Elementarz, - Teatr Kraków.... - Akcje ogólnopolskie,	PPA, SPN,	

Wyrabianie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami	- techniki negocjacyjne, relaksacyjne, aktywne słuchanie, - reagowanie na negatywne zachowania, - stworzenie kodeksu prawidłowego zachowania,	- Pedagog, - Samorząd uczniowski,	PW III,	
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z przemocą	- rozpoznawanie sytuacji zagrożenia, kształtowanie pozytywnych zachowań, - procedura reagowania na przemoc, - <i>skrzynka kontaktowa</i> dla ofiar i świadków przemocy, - stworzenie systemu informowania, zgłaszania sytuacji agresywnych, przemocowych, - uczenie rozwiązywania sytuacji trudnych, konfliktowych,	- Wychowawcy, - Rejonowa Komenda Policji, - Samorząd uczniowski,	PPA, PW III,	
Integracja grupy klasowej i grupy szkolnej	- dbałość o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie i w szkole, - przeciwdziałanie fali, - współpraca z rodzicami, - budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,	- Wychowawcy, - Samorząd Uczniowski, - Kościół,	PPA, PW I – III, SPN,	

	- uznanie i przestrzeganie norm społecznych, - budowanie postawy życzliwości wobec ludzi, - zachęcenie uczniów do poznania i zrozumienia zjawisk wpływających na obraz siebie i poczucie własnej wartości,			
Tworzenie postaw asertywnych	- uczenie jak rozwiązywać konflikty interpersonalne, - jak efektywnie komunikować się z innymi, - rozpoznawania nacisków ze strony kolegów, - zwiększenie świadomości, że samodzielnie można radzić sobie z naciskami,	- Pedagog, - Teatr, - PPP,	PW III, PPA,	
Kształtowanie i rozwój czynnika chroniącego	- Nauczyciel jako animator wzorców zachowań skierowanych do uczniów, - Rozwijanie więzi rodzinnych, koleżeńskich,	- Grupy wsparcia, - Warsztaty, konsultacje z PPP – terapia rodzinna, - WOM, - Zespoły samokształceniowe, - Zajęcia pozalekcyjne, - Uroczystości, wycieczki,	PPA, SPN, PW I,	

		- Kościół – rekolekcje, - Policja, - MONAR,		

Procedura reagowania

1. Przemoc fizyczna

- osoba, która dostrzeże sytuację, przyjmuje zgłoszenie i przekazuje sprawę do pedagoga szkolnego,
- bada kontekst sytuacji,
- indywidualna rozmowa z uczestnikami,
- powiadomienie rodziców,
- kontakt z rodzicami,
- ewaluacja działań,

2. Używki – alkohol

- określenie stanu upojenia,
- izolacja od grupy rówieśników,
- zawiadomienie rodziców,
- w skrajnych sytuacjach zawiadomienie policji,
- ewaluacja działań,

PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA

AGRESJI

Szkolny Program Przeciwdziałania Agresji

Cele programu:

- Informowanie o tym, co to jest agresja
- Uświadomienia skutków agresywnych zachowań wobec innych ludzi
- Ukazywanie sposobów rozładowywania napięcia wynikającego z niezaspokojonych potrzeb
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych emocji
- Rozpoznawanie emocji u innych ludzi
- Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania związków z innymi
- Likwidowanie stresu

Program skierowany jest do:

- Uczniów
- Rodziców
- Nauczycieli

Czas realizacji programu:

Cały okres nauczania w gimnazjum

Strategia działań:

- Profilaktyczna
informacyjna
edukacyjna
alternatywna
- Interwencyjno - terapeutyczna

Elementy programu skierowane do uczniów

STRATEGIA	DZIAŁANIA	OSOBA REALIZUJĄCA
Informacyjna	1. Dostarczanie informacji na temat agresji	Pedagog szkolny, wychowawcy klas
	2. Informowanie na temat skutków zachowań agresywnych	Pracownicy Policijnej Izby Dziecka
	3. Informowanie na temat grup destrukcyjnych (np. sekt)	Pedagog szkolny, wychowawcy
	4. Dostarczanie informacji za pomocą plakatów, ulotek na temat możliwości uzyskania pomocy	Pedagog szkolny, wychowawcy
Edukacyjna	1. Zajęcia dotyczące profilaktyki: - alkoholizmu - narkomanii - palenia papierosów	Pedagog Wychowawcy Lekarz
	2. Warsztaty dotyczące: - zachowań asertywnych - rozwiązywania konfliktów - nawiązywania kontaktów z innymi - umiejętności rozpoznawania własnych uczuć i emocji oraz emocji i uczuć innych ludzi	Pedagog szkolny Pracownicy PPPP Wychowawcy
	3. Profilaktyka przestępczości	Pracownik policji
	4. Konkursy plastyczne, literackie dotyczące problemów agresji	Pracownicy Świetlicey Biblioteki
	5. Zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych	Pedagog Wychowawcy kl. I
	6. Propagowanie zdrowego stylu życia	Nauczyciele biologii, w- f, Wychowawcy
Alternatywna	1. Udział w pracach kół zainteresowań	Nauczyciele prowadzący
	2. Działalność w Samorządzie Uczniowskim	Opiekun
	3. Udział w imprezach, uroczystościach, wycieczkach organizowanych przez szkołę	Wychowawcy klas

Interwencyjno - terapeutyczna	1. Indywidualne i grupowe zajęcia terapeutyczne dla uczniów wykazujących zachowania agresywne	Pedagog Pracownicy PPPP
	2. Pomoc uczniom mającym problemy rodzinne, problemy szkolne	Pedagog i wychowawcy
	3. Pomoc uczniom mającym problemy związane z uzależnieniami.	Pedagog Odpowiednie instytucje
	4. Doraźne łagodzenie powstałych konfliktów	Pedagog i wychowawca

Elementy programu skierowane do rodziców

STRATEGIA	DZIAŁANIA	OSOBA REALIZUJĄCA
Informacyjna	1. Dostarczanie informacji na temat postaw rodzicielskich i ich konsekwencji dla rozwoju agresji dziecka	Pedagog szkolny
	2. Fazy rozwoju dziecka i jego rozwój emocjonalny	Pedagog
	3. Potrzeby dziecka	Pedagog i wychowawcy
	4. Przekazywanie informacji za pomocą plakatów, ulotek na temat możliwości uzyskania pomocy	Pedagog szkolny Wychowawcy
Edukacyjna	1. Zajęcia warsztatowe dotyczące: - Umiejętności rozwiązywania konfliktów - Zachowań asertywnych - Zachowań empatycznych	Pedagog Psycholog Pracownicy poradni
	2. Doskonalenie kompetencji wychowawczych (m.in. umiejętności słuchania, mówienia)	Pracownicy poradni
Alternatywna	1. Umożliwienie współpracy dziecka z rodzicami poprzez wspólny udział w zajęciach np. sportowych, wycieczkach, festynie	Dyrekcja szkoły Wychowawcy klas
	2. Ukazywanie rodzicom konieczności i możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieciom	Wychowawcy klas
Interwencyjno - terapeutyczna	1. Zorganizowanie grup wsparcia dla rodziców uczniów wykazujących zachowania agresywnych	Pedagog szkolny
	2. Informowanie rodziców o postępowaniu ich dzieci na terenie szkoły	
	3. Współpracy nauczycieli – wychowawców z rodzicami w celu rozwiązywania zaistniałych konfliktów	Wychowawcy klas
	4. Terapia rodzinna	Pracownicy poradni

Elementy programu skierowane do nauczycieli

STRATEGIA	DZIAŁANIA	OSOBA REALIZUJĄCA
Informacyjna	1. Dostarczanie informacji na temat agresji	Pedagog szkolny Wychowawcy klas
Edukacyjna	1. Samodoskonalenie naucz. – korzystanie z Literatury, udział w kursach, szkolenia	Nauczyciele
	2. Zajęcia warsztatowe dotyczące: - zachowań asertywnych -doskonalenia kompetencji wychowawczych	Pedagog Pracownicy Poradni
Alternatywna	1. Praca z młodzieżą na zajęciach pozalekcyjnych	Nauczyciele prowadzący
	2. Organizowanie wspólnych wyjść, wycieczek	Wychowawcy klas
	3. Organizowanie imprez, uroczystości szkolnych	Wychowawcy klas
Interwencyjno - terapeutyczna	1. Zorganizowanie grup wsparcia dla nauczycieli uczniów sprawiających problemy wychowawcze związane z zachowaniami agresywnymi	Pedagog szkolny
	2. Utrzymywanie kontaktów z Policją, kuratorami rodzinnymi, Sądem rodzinnym i Nieletnich	Pedagog szkolny
	3. Praca Zespołu Wychowawczego	Wychowawcy klas Pedagog szkolny

Promocja zdrowia

Program

„Zdrowo żyj”

Cele programu:

- Poinformowanie i przekonanie uczniów o szkodliwościach wynikających z palenia tytoniu.
- Uświadomienie uczniów, jakie skutki zdrowotne i moralne niesie ze sobą spożywanie alkoholu.
- Zapoznanie grona pedagogicznego i rodziców ze skalą zjawiska narkomanii i palenia papierosów w szkole
- Jak ustrzec się przed narkotykami-nauka postawy asertywnej.
- Nauczenie metod obserwacji i pielęgnacji własnego zdrowia (higiena ciała).
- Wyrobienie nawyków zdrowego odżywiania (znaczenie pierwszego i drugiego śniadania, uzupełnianie płynów).
- Propagowanie hasła „Ruch to zdrowie”
- Zapobieganie stresom
- Propagowanie zdrowego stylu życia: żyję zdrowo na sportowo ,dyskoteka bez papierosa , moda na niepalenie.
- Pogłębianie i uaktualnianie wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych.

Odbiorcami programu są:

- uczniowie
- rodzice
- nauczyciele

Wykonawcy programu :

Zespół ds. Promocji zdrowia, nauczyciele wychowawcy , nauczyciele WF

Pedagog

Psycholog z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej

Pielęgniarka

Policjant z Wydziału Antynarkotykowego

Policjant dzielnicowy

Pracownicy Sądu

Lekarz

Rodzice

Sponsorzy (Rada Szkoły)

Realizacja programu

Cały okres nauki w Gimnazjum.

Treść programu edukacyjnego	Zadania szczegółowe	Formy działania
1) Higiena osobista, wpływ ruchu na zdrowie: - stan zdrowia a warunki środowiska - pielęgnacja zdrowia w okresie młodzieńczym i dojrzewania - hartowanie organizmu	Wpajanie zasad higieny osobistej ucznia i jego otoczenia. Dostarczanie informacji na temat cech fizjologicznych skóry i przyczyn zmian Wdrożenie istniejących programów edukacyjnych: np. „Lubię zimno.”	Pogadanka Dyskusja Projekcja filmu Spotkanie z kosmetyczką Ulotki , plakaty.
2) Życie rodzinne, bezpieczeństwo w codziennym życiu: - odpowiedzialność za samodzielne podejmowane decyzje w życiu - odpowiedzialność rodziców za zdrowie mającego urodzić się dziecka - zasady współżycia społecznego (atmosfera życzliwości)	Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i drugą osobę. Nauczenie techniki samobadania piersi :Różowa wstążeczka” Propagowanie hasła :życzliwi żyją dłużej.	Pogadanka, dyskusja, film „Co trzeba wiedzieć aby urodzić zdrowe dziecko” Prelekcje, dyskusje, warsztaty
3) Zdrowy styl życia: - racjonalne odżywianie i jego wpływ na zdrowie człowieka - popularyzowanie wiedzy o roli aktywności fizycznej - profilaktyka wad postawy - zły wpływ promieni słonecznych (uleganie modzie, fobia) - czy wiesz co i ile jesz? - Obliczanie kalorii nadwagi i	Nauczenie zasad prawidłowego odżywiania się i poprawienie nawyków odżywiania w szkole i w domu. Przeprowadzenie badań kręgosłupa i zachęcenie do uprawiania gimnastyki korekcyjnej, aerobicy, ruchu na świeżym powietrzu	„Rodzinny bieg ku zdrowiu” pogadanki, zajęcia warsztatowe, kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i postaw empatycznych, pokaz zdrowej

niedowagi (bulimia, anoreksja)	Uświadamianie związku między odżywianiem a zachowaniem, samopoczuciem i wyglądem zewnętrznym..	żywności, przygotowanie posiłków i zdrowych napoi, gimnastyka korekcyjna, aerobic
4) Zdrowie psychiczne: - stres i radzenie ze stresem - organizacja pracy ucznia - wpływ hałasu na zdrowie	Ćwiczenia w określaniu mocnych i słabych stron własnej osobowości. Rozwijanie poczucia własnej wartości i wiary w siebie Uświadamiani wpływu głośnej muzyki na słuch. Nauka organizacji pracy i wypoczynku.	Zorganizowanie cyklu spotkań z pracownikami Poradni psychologiczno-Pedagogicznej i Poradni zdrowia Psychicznego
5) Życie bez nałogów: - wpływ papierosów na zdrowie człowieka - wpływ alkoholu na zdrowie człowieka - wpływ narkotyków na zdrowie człowieka	Przekazywanie wiadomości o zachowaniach asertywnych. Uświadamianie wpływu reklamy na spożycie alkoholu i papierosów. Zapoznanie rodziców z problematyką uzależnień i sposobu walki z nimi. Objęcie uczniów programem antyalkoholowym „NOE.” Uświadamianie uczniom	Projekcja filmu dydaktycznego „Asertywność-sztuka bycia sobą.” Spotkanie z pracownikiem reklamy, dyskusja panelowa, mapy mentalne, Spotkanie z policjantem – pogadanka dla

	konsekwencji zachowań pod wpływem alkoholu (wypadki drogowe, przestępstwa, samobójstwa)	rodziców i uczniów. Zorganizowanie wyjścia do Izby Dziecka w Częstochowie.

PROGRAM EDUKACJI PROZDROWOTNEJ

Zatwierdzony na Radzie Pedagogicznej w dniu 4 września 2003r. Uchwałą nr16.

B. BEZPIECZEŃSTWO		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Jakie są podstawowe zasady ruchu drogowego?	tech., inf., j. ang.
	2. Jak bezpiecznie zachowywać się w czasie podróży , kąpieli, burzy, korzystając z urządzeń elektrycznych oraz gazu?	fizyka
	3. W jakim stopniu moje zachowanie wpływa na moje bezpieczeństwo?	Plastyka, wych. fiz .
	4. Co zrobić ,gdy ulegnę urazowi ,zatruciu, oparzeniu?	chem.
	5. Jak moje samopoczucie i sprawność wpływa na bezpieczeństwo moje i innych?	tech. , chem.
	6. Jak oznaczone są substancje trujące i inne środki szkodliwe dla zdrowia?	Chem.
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Jak przechowywać własne przedmioty (np. ostre narzędzia, farby itp.), aby nie zagrażały innym (np. młodszemu rodzeństwu, kolegom)?	tech. <i>inne przedmioty</i>
	2. Jak pomóc bezpiecznie przejść przez jezdnię młodszemu dziecku , osobie starszej , niepełnosprawnej?	
	3. Jak zabezpieczyć w domu leki i inne substancje chemiczne przed młodszymi dziećmi i ich pomyłkowym użyciem ?	Chem.
	4. Co zrobić gdy ktoś ulegnie wypadkowi ?	Wych. fiz., biol.
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Jakie są podstawowe zasady bezpieczeństwa na lekcjach wf , pracowniach fizycznej i chemicznej ?	Wych. fiz.,chem. ,fiz.
	2. Jakie są podstawowe zasady zapobiegania wypadkom drogowym , utonięciom , zatruciom ?	Wych.fiz.
	3. Jak zachowywać się w przypadku katastrof, np. pożar, powódź ?	Chem.
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Włączać i wyłączać urządzenia elektryczne i gaz. 2. Bezpiecznie nalewać gorące płyny , sięgać po przedmioty położone wysoko ,posługiwać się sprzętem kuchennym. 3. Zinterpretować instrukcje bezpieczeństwa. 4. Opatrzyć własną ranę. Oceń zagrożenie dla własnego zdrowia w różnych sytuacjach.	
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Oceń jakie własne zachowanie zagraża innym. 2. Wezwać pomoc do osoby która uległa wypadkowi. 3. Udzielić pierwszej pomocy innej osobie w przypadku zranienia , oparzenia, podejrzenia złamania kończyny. Zachować się bezpiecznie w kontakcie z krwią i wydalinami innego człowieka.	

H HIGIENA OSOBISTA I OTOCZENIA		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Jaką funkcję spełnia skóra ?	biol.
	2. Jakie zmiany zachodzą w skórze w okresie dojrzewania ?	biol.
	3. Jak utrzymać higienę w czasie miesiączki ?	biol.
	4. Co to jest trądzik i jak mu zapobiegać ?	biol.
	5. Jak mój wygląd i czystość wpływają na moje samopoczucie ?	biol.
	6. Jakie powinno być oświetlenie miejsca nauki i pracy ?	biol.
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Dlaczego mój brak higieny może zagrażać innym ?	wych.fiz. , biol.
	2. Jakie są różnice płciowe w odniesieniu do higieny osobistej ?	biol.
	3. Dlaczego niektórzy ludzie nie zachowują higieny i jak się do nich odnosić ?	geografia , biol.
	4. Jak hałas (np. głośna muzyka) wpływa na samopoczucie innych ?	fizyka.
	5. Jak mogę pomóc młodszemu rodzeństwu lub osobie starszej (niepełnosprawnej) w utrzymaniu czystości ?	jęz. niem.
	6. Jakie są podstawowe środki do utrzymania czystości w domu ?	chem.
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Czy w mojej najbliższej okolicy są zanieczyszczenia groźne dla zdrowia i jak mogę przed nimi się chronić ?	Matematyka., geografia,chem , biol.
	2. Od czego zależy czystość i estetyka mojego otoczenia ?	chem. ,plastyka ,geografia
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Odczuwać różnice w samopoczuciu przed i po kąpieli , wyczyszczeniu zębów, sprzątnięciu swojego pokoju.	
	2. Ocenić czy szczoteczka do zębów nie wymaga zmiany, kupić odpowiednią szczoteczkę.	
	3. Pielęgnować stopy.	
	4. Dobrać odpowiednie obuwie sportowe i codzienne.	
	5. Zabezpieczyć skórę przed działaniem słońca.	
	6. Zwrócić się o pomoc w przypadku podejrzenia chorób skóry.	
<u>II. Moje środowisko.</u>	1. Sprzątnąć swój pokój.	
	2. Pielęgnować kwiaty w domu i szkole.	
	3. Słuchać radia , muzyki w sposób nie zakłócający spokoju innym.	
	4. Umyć okno i urządzenia sanitarne.	

PU. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Co to jest przedawkowanie leku ,dlaczego do tego dochodzi , jakie leki bywają używane zbyt często i dlaczego ?	chem.,KOSS
	2. Jaki jest związek pomiędzy stosowaniem środków uzależniających a: - stresem , niska samooceną, - stylem życia ?	KOSS ,j. niem.
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Jaki jest wpływ rówieśników na decyzje o sięgnięciu po środki uzależniające ?	rel. ,KOSS.
	2. Jaki jest związek pomiędzy zmianami okresu dojrzewania (krytycyzm , bunt) a sięganiem po środki uzależniające ?	KOSS
	3. Jaki jest związek pomiędzy używaniem narkotyków a AIDS ?	KOSS
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Co to jest uzależnienie : fizyczne, psychiczne , społeczne?	KOSS
	2. Co to jest zagrożenie uzależnieniem ?	KOSS
	3. Gdzie może szukać pomocy człowiek uzależniony albo zagrożony uzależnieniem ?	KOSS , rel.
	4. Jaka jest rola reklamy w powstawaniu uzależnień (głównie papierosy) ?	KOSS , plastyka,j.niem.
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Ocenic własne działanie, efekt prac (według obiektywnych kryteriów). 2. Podejmować decyzje odnośnie własnego zdrowia .	
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Określić własny interes i interes partnera . Określić wspólne interesy sprzeczne. Prowadzić rozmowę w oparciu o wspólne interesy.	
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Ocenic swój styl życia pod względem kryteriów promocji zdrowia. Korzystać z pomocy kompetentnych osób w tym zakresie.	

AF. AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA (CZAS WOLNY, ODPOCZYNEK)		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Jakie zmiany zachodzą w organizmie w czasie ćwiczeń fizycznych ?	wych.fiz.
	2. Jak zmienia się aktywność fizyczna w okresie dojrzewania ?	biol.
	3. Jaka powinna być częstość , czas trwania i intensywność wysiłków fizycznych ?	wych.fiz.
	4. Jaki istnieje związek między wysiłkami fizycznymi a wydatkowaniem energii i nadwagą ?	wych.fiz.
	5. Dlaczego wysiłki fizyczne sprzyjają zdrowiu i dobremu samopoczuciu ?	wych.fiz.
	6. Co to jest wypoczynek czynny i bierny ?	wych.fiz. j.niem.,inf. j. ang.
	7. Jakie są proste metody relaksacji ? Jakie warunki zapewniają zdrowy sen ?	wych. fiz.
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Dlaczego taniec i ćwiczenia fizyczne ułatwiają nawiązywanie kontaktów i przyjaźni ?	wych.fiz.
	2. Jakie znaczenie ma spędzanie wolnego czasu z innymi ?	rel.
	3. Jak zachowywać się na zawodach sportowych ?	wych. fiz.
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Znać zasady gier zespołowych .	
	2. Grać w : piłkę siatkową , koszykową, ręczną, nożną , tenisa stołowego itd.	
	3. Odczuwać różnice w samopoczuciu po ćwiczeniach fizycznych.	
	4. Mierzyć tętno po wysiłku fizycznym.	
	5. Ocenić własną sprawność fizyczną za pomocą prostych testów.	
	6. Wykonać proste ćwiczenia relaksacyjne .	
	7. Wykonać proste prace fizyczne w ogrodzie .	
	8. Wybrać odpowiednią odzież i obuwie sportowe .	
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Zorganizować gry sportowe. Zachęcać innych do aktywności fizycznej.	

EDŹWR. EDUKACJA DO ŻYCIA W RODZINIE (PSYCHOLOGICZNE I ŚRODOWISKOWE ASPEKTY EDUKACJI PROZDROWOTNEJ)		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Jakie są podstawowe warunki sprawnego działania i prawidłowego podejmowania decyzji ?	KOSS
	2. Jakie zmiany zachodzą we mnie w okresie dojrzewania (wymiar biologiczny , psychologiczny) ?	biol.
	3. Jak sobie radzić ze stresem ?	jęz. ang., jęz. niem.
<u>II. Moje relacje z innymi .</u>	1. Co w zachowaniu innych ludzi pomaga mi , a co przeszkadza w działaniu. Co jest powodem konfliktów (na przykładzie rodziny) ?	rel.
	2. Jak bronić własnych interesów ? Jaki jest wpływ odrzucenia i naznaczenia społecznego na jednostkę i jej obraz siebie. Jaka jest rola akceptacji i wspierania (rodzina)?	rel. , KOSS.
	3. Jaka rolę pełni w życiu miłość i przyjaźń. Jakimi warunkami sprzyjają a jakie nie sprzyjają ?	rel. , jęz. ang. , jęz. niem.
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Ocenic własne działanie , efekt pracy(według obiektywnych kryteriów) 2. Podejmować decyzje (także odnośnie własnego zdrowia). Określić swoje mocne strony (predyspozycje i zdolności) i podejmować działania służące rozwijaniu twórczego potencjału.	
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Bronić w dyskusji swojego zdania. 2. Zachowywać się asertywnie. 3. Prowadzić negocjacje.	
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Ocenic swój styl życia pod względem kryteriów promocji zdrowia . 2. Wypełniać podstawowe obowiązki wynikające z roli ucznia , dziecka , członka rodziny kolegi. 3. Korzystać z pomocy kompetentnych osób w tym zakresie.	

ES. EDUKACJA SEKSUALNA		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Co to jest potrzeba więzi uczuciowej ?	Jęz. pol. , plastyka, KOSS
	2. Co to znaczy dojrzałość fizyczna , psychiczna , społeczna i płciowa ?	KOSS
	3. Jak mogę obserwować i kontrolować swój organizm i jego cykliczne zmiany ?	biol.
	4. Co to są hormony i jak wpływają na moje dojrzewanie ?	biol. ,KOSS
	5. Od czego powinno zależeć rozpoczęcie współżycia seksualnego ?	biol. ,KOSS.
	6. Co muszę zrobić żeby nie zachorować na AIDS. ?	KOSS, Jęz. pol. ,geografia
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Co to jest odpowiedzialność za siebie i drugiego człowieka? Jakie są granice tej odpowiedzialności ?	KOSS, jęz. pol.
	2. Co to jest miłość i przyjaźń ?	KOSS, Jęz. pol. ,plastyka ,rel.
	3. Co to znaczy niepożądana ciąża ? Jak nie dopuścić do zaistnienia takiej sytuacji?	biol. ,KOSS.
<u>III. Moje środowisko</u>	1. Co to jest partnerstwo w rodzinie , jakie warunki sprzyjają a jakie przeszkadzają ?	Jęz. pol. ,KOSS.
	2. Co wiem o systemach wartości związanych z życiem seksualnym obowiązującym w moim środowisku ?	KOSS.
	3. Jak one odnoszą się do mojego osobistego systemu wartości w tym zakresie ?	KOSS.
	4. Co to znaczy , że AIDS jest problemem społecznym ?	KOSS.
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Obserwować i kontrolować swój organizm i zmiany w nim zachodzące.	
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Okazywać uczucia (takt, delikatność , szacunek, intymność) .	
	2. Chronić się przed zakażeniem HIV	
	3. Być tolerancyjnym wobec „ inności” drugiego człowieka.	
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Korzystać z pomocy dorosłych , specjalistów i poradni specjalistycznych.	

Ż. ŻYWNOSĆ I ŻYWIENIE.		Przedmiot
<i>Co uczeń powinien wiedzieć i rozumieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Jakie są i jaką rolę spełniają w organizmie podstawowe produkty spożywcze ?	matematyka, j.ang., biologia.
	2. Jak przebiega trawienie ? Co może je zaburzyć ?	biologia
	3. Jaki jest związek między sposobem żywienia a moim wzrostem i masą ciała , wyglądem skóry , włosów , zębów i samopoczuciem ?	biologia, geografia
	4. Dlaczego należy kontrolować masę ciała ? Jakie mogą być przyczyny i skutki przejadania się lub nadmiernego odchudzania się ?	wych.fiz., biologia
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Jak chronić żywność przed zanieczyszczeniem i zepsuciem w domu i w czasie jej przenoszenia ?	chemia, biologia.
	2. Jaki ma wpływ na żywienie tradycja rodzinna ? W jaki sposób mogę wpływać na sposób żywienia mojej rodziny ?	plastyka, biologia, geografia
	3. Dlaczego członkowie mojej rodziny i koledzy mogą mieć różne potrzeby w zakresie żywienia ?	biologia, geografia
	4. Czy i dlaczego mój sposób żywienia może niepokoić członków mojej rodziny ?	biologia
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Co to znaczy zdrowa żywność ?	plastyka, j.niem., j. ang., biologia, geografia
	2. Którzy ludzie mają wpływ na jakość żywienia ?	biologia, geografia
	3. Jakie są najczęstsze zanieczyszczenia żywności jak można im zapobiegać ?	biologia, geografia
	4. Dlaczego ludzie przygotowujący żywność muszą być poddani badaniom lekarskim ?	biologia
<i>Co uczeń powinien umieć ?</i>		
<u>I. Troska o mnie.</u>	1. Przygotować samodzielnie I i II śniadanie . 2. Zważyć się i uzyskać informację czy nie ma nadwagi i zwrócić się po poradę w przypadku nieprawidłowości.	
<u>II. Moje relacje z innymi.</u>	1. Zaplanować zdrowy poczęstunek dla rówieśników. 2. Przygotować surówkę dla 2-3 osób. 3. Zmyć naczynia . 4. Oprzeć się presji osób namawiających do nadmiernego jedzenia lub spożywania niektórych produktów.	
<u>III. Moje środowisko.</u>	1. Odróżnić na podstawie wyglądu , sposobu przechowywania produkty świeże od zepsutych.	

Nauczyciel wobec agresji w szkole

Program zatwierdzony uchwałą nr 18 Rady Pedagogicznej z dnia 19.01.2004 r.

I. Środki zaradcze na poziomie klasy		
Strategia	Działania	Osoba realizująca
Informacyjna	Prezentacja kodeksu ucznia i statutu szkoły ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów ocen z zachowania, zawierające normy postępowania zapobiegające przemocy i agresji.	Wychowawca klasy
Edukacyjno - wychowawcza	1. Przeprowadzenie zajęć wychowawczych na temat: - „Zasady dobrego wychowania” - „Wyjaśnienie funkcji wychowawczej szkoły (większość uczniów myśli, że szkoła tylko uczy, a nie wychowuje) - „Poszanowanie godności ludzkiej, koleżeństwa, uczuć, przeżyć i rozwijania własnej osobowości”. - „Omawianie wszelkich nieprawidłowości we wzajemnych stosunkach”. 2. Uczenie młodzieży polubownego załatwiania konfliktów. 3. Kształtowanie kultury wysławiania się, szacunku dla starszych. 4. Analiza zachowania uczniów w tym szczegółowe rozpatrywanie odbieranych sygnałów o agresji.	Wychowawca klasy Wychowawca klasy, pedagog Nauczyciele uczący

Alternatywna	1. Praca z młodzieżą na zajęciach pozalekcyjnych. - Doskonalenie technik hamowania i rozładowywania agresji. - Rozmowy, pogadanki, testy dotyczące praw każdego człowieka, jego uczuć, jego przeżyć i szkodliwości agresywnego zachowania. 2. Organizowanie wspólnych uroczystości, wyjść, wycieczek zespalaających zespół klasowy i rozładowujących zachowania agresywne.	Pedagog, wychowawca klasy Wychowawca, nauczyciele ucący, pedagog
Interwencyjno – terapeutyczna	1. Zorganizowanie grup wsparcia dla uczniów sprawiających problemy wychowawcze i dla uczniów dotkniętych zachowaniami agresywnymi. 2. Indywidualna rozmowa z uczniem wykazującym zachowania agresywne – analiza i próba rozwiązania problemu. 3. Indywidualne spotkania z rodzicami. Omawianie sytuacji rodzinnej i problemów wychowawczych. Zachęcanie rodziców do częstych kontaktów z dzieckiem. 4. Potępienie zachowań agresywnych przez udzielenie nagany przez dyrektora na forum klasy.	Pedagog, wychowawca klasy Dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny Wychowawca klasy Dyrektor szkoły, wychowawca klasy, pedagog szkolny.

II. Środki zaradcze na poziomie szkoły.		
Informacyjna	1. Zapoznanie młodzieży z prawami i moralnymi skutkami przemocy. 2. Akcje uświadamiające wśród uczniów sprawiających problemy wychowawcze.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.
Edukacyjna	1. Przeprowadzanie ankiet wśród uczniów ich analiza i omówienie. 2. Rozmowa pedagoga – terapeuty umożliwiające uzyskanie w szkole wsparcia, zrozumienia i zaufania. 3. Dzień poświęcony problemowi przemocy, agresji w szkole (zamiast zwykłych lekcji) np. warsztaty dla uczniów i nauczycieli przeprowadzone przez psychologów i pedagogów z poradni. 4. Organizowanie debat szkolnych przy współudziale Samorządu Uczniowskiego, Samorządów Klasowych, wychowawców, klas, dyrektora mających na celu rozładowania zachowań agresywnych.	Pedagog, wychowawcy klas Pedagog Rada Pedagogiczna, Pracownicy poradni PPP Wychowawcy klas, pedagog, dyrekcja, opiekun Samorządu Uczniowskiego.
Alternatywna	1. Spotkania młodzieży szkolnej ze współczesnymi autorytetami moralnymi. 2. Poznanie konsekwencji ewentualnych agresywnych zachowań – obserwacja rozprawy w Sądzie – pogadanka z pracownikiem Policyjnej Izby Dziecka	Pedagog, wychowawca klasy Pedagog, wychowawcy klasy

Interwencyjno - terapeutyczna	1. Organizowanie imprez i uroczystości szkolnych o charakterze integracyjno – wychowawczym (np. festyn szkolny, Dzień Sportu, Dzień Europejski). 2. Rozmowa zespołu wychowawczego z uczniem przejawiającym zachowanie agresywne i dotkniętym zachowaniami agresywnymi. 3. Zebrania i konsultacje z rodzicami, indywidualne rozmowy. 4. Nagana dyrektora na forum szkoły dla uczniów o stwierdzonych zachowaniach agresywnych. 5. Utrzymywanie kontaktów z Policją, kuratorami rodzinnymi, Sądem Rodzinnym i Nieletnich.	Rada pedagogiczna Dyrektor szkoły, wychowawcy klas Wychowawcy klas, dyrekcja Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas Pedagog szkolny, wychowawcy klas, dyrektor szkoły.
III. Środki zaradcze na poziomie uczeń - rodzic		
Informacyjna	1. Przeprowadzenie ankiet wśród rodziców. 2. Zapoznanie rodziców z prawami i moralnymi skutkami zachowań agresywnych wśród młodzieży.	Wychowawcy klas
Edukacyjna	1. Warsztaty, spotkania dla rodziców umożliwiające kształtowanie właściwych umiejętności porozumiewania się z dzieckiem. 2. Możliwość uzyskania w szkole wsparcia, zrozumienia, zaufania w napotykanym sytuacjach związanych z wychowaniem dziecka.	Wychowawcy klas, pedagog, pracownicy PPP Pedagog, pracownicy PPP, wychowawca klasy

Alternatywna	Organizowanie uroczystości i imprez szkolnych integrujących środowisko lokalne (rodzice, uczniowie, nauczyciele) np. festyn, dni otwarte szkoły, Dzień Sportu, Pasowanie na Gimnazjalistę.	Dyrekcja, wychowawcy klas, nauczyciele
Interwencyjno - terapeutyczna	1. Fachowa pomoc dla rodziców i uczniów pedagoga i pracowników PPPP związana z poszczególnymi problemami wychowawczymi. 2. Rozmowy z rodzicami uczniów, których problem dotyczy, ewentualnie w obecności dzieci.	Pedagog, pracownicy PPPP. Dyrektor, wychowawca klasy, pedagog.

**PROGRAM
PROFILAKTYCZNO – EDUKACYJNY
ZAPOBIEGANIA NADUŻYCIOM
SEKSUALNYM
WOBEC DZIECI**

KOLOROWE DZIECIŃSTWO

ZATWIERDZONY UCHWAŁĄ RADY PEDAGOGICZNEJ NR 32
Z DNIA 29 SIERPNIĄ 2005 r.

PROGRAM PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNY ZAPOBIEGANIA NADUŻYCIOM SEKSUALNYM WOBEC DZIECI

„KOLOROWE DZIECIŃSTWO”

W ostatnich latach coraz częściej spotykamy się ze zjawiskiem przemocy seksualnej wobec dzieci. Jej przyczyn należy szukać w wielu aspektach naszego życia. Wśród najważniejszych należy wymienić:

- zmianę funkcjonowania modelu rodziny, która powoduje, że wiele dzieci uwikłanych jest w problemy rodziców, ich konflikty, a czasem patologie
- wzrost znaczenia oddziaływań pozarodzinnych i pozaszkolnych (prasa, telewizja)
- upadek autorytetu rodziców i nauczycieli
- nowe realia, takie jak wolny rynek, pauperyzacja szerokich grup społecznych, bezrobocie

Wszystkie wymienione tu zmiany sytuacji społecznej wymagają odpowiedniej edukacji dzieci i młodzieży, ukierunkowanej na wiek młodego człowieka, która może pomóc lepiej przygotować go do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie.

Skloniło nas to do opracowania Szkolnego programu zapobiegania nadużyciom seksualnym wobec dzieci.

Problem pedofilii wśród dzieci i młodzieży rozprzestrzenia się coraz szybciej i coraz częściej rozpoznawalny jest także w internecie. Dzieci narażone są na kontakt z niebezpiecznymi treściami, których nie brakuje w sieci. Są to głównie pornografia i przemoc. Szczególnie niebezpieczne jest zawieranie przez internet znajomości z dorosłymi, którzy podają się za kogoś innego aby zdobyć zaufanie dziecka. Kontakty takie mają często kontekst seksualny. Często nawiązanie takiej relacji może doprowadzić do spotkania w rzeczywistym świecie, które to z kolei może zakończyć się tragicznie. Należy pamiętać o tym, że dzieci wykazują się bardzo dużą beztroską i mają niski poziom świadomości zagrożeń.

Jak wynika z badań 15% dzieci w Polsce staje się ofiarami pedofilii, 40% dorosłych Polaków uważa, że w ciągu ostatnich lat skala problemu ma tendencje wzrostowe, 75% sprawców to osoby bliskie dziecku. Ofiarami pedofilii stają się coraz młodsze dzieci. Te dane (źródło - Komitet Ochrony Praw Dziecka wg Kroniki Kryminalnej TVP) mówią same za siebie.

Przywołując aspekt prawny należy tu nadmienić, że za wykorzystywanie seksualne dzieci Kodeks karny w art. 197 par. 1, 2, 3 art.199, art.200 par.1, 2, Art.201, art.202 przewiduje kary od 3 miesięcy do 12 lat pozbawienia wolności.

Jednakże żadna kara nie może być porównywalna z często nieodwracalnymi zmianami, jakie powoduje w psychice dziecka kontakt z pedofilem.

W celu uniknięcia wielu problemów związanych z pedofilią należy o niej mówić i uczyć, jak nie stać się ofiarą pedofilii. Tylko działając wspólnie z rodzicami i instytucjami przeciwdziałającymi temu zjawisku, szkoła może stworzyć skuteczny system profilaktyki.

Treść programu profilaktyczno-edukacyjnego została opracowana zgodnie z założeniami Szkolnego programu profilaktyki.

Program skierowany jest do nauczycieli, uczniów i rodziców.

Koordinatorem i organizatorem zajęć profilaktyczno-edukacyjnych będzie pedagog szkolny, współpracujący z wychowawcami klas.

CELE GŁÓWNE PROGRAMU

-SKIEROWANE DO UCZNIÓW, RODZICÓW I NAUCZYCIELI

- 1) Uświadomienie skali zagrożenia i zaznajomienie z zasadami bezpieczeństwa.
- 2) Kształtowanie postaw asertywnych.
- 3) Zapoznanie rodziców i nauczycieli z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz molestowanych seksualnie i ich rodzin.
- 4) Rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemu
- 5) Wskazanie zasad postępowania w przypadku przemocy seksualnej wobec dzieci.
- 6) Edukacja zachowania bezpieczeństwa w Internecie.
- 7) Uwrażliwienie opinii społecznej na problem pedofilii(zorganizowanie konferencji Pt. Przerwać złą milczenie. Zapobieganie nadużyciom seksualnym wobec dzieci).

CELE OPERACYJNE

- DLA UCZNI

- 1) Uczeń wie na czym polega nadużycie seksualne i zna jego konsekwencje
- 2) Uczeń zna instytucje oferujące pomoc osobom wykorzystywanym
- 3) Uczeń potrafi rozmawiać o problemie
- 4) Uczeń zna wszystkie potencjalne źródła zagrożenia, w tym internet

- DLA NAUCZYCIELA

- 1) Nauczyciel wychowawca wie, do jakich specjalistów może się zwrócić o pomoc, gdy zauważy przejawy przemocy seksualnej
- 2) Nauczyciel umie wyróżnić typologię form wykorzystywania seksualnego dziecka
- 3) Nauczyciel umie rozpoznać ofiarę przemocy seksualnej wśród dzieci
- 4) Wychowawca umie rozmawiać z dzieckiem wykorzystywanym

- DLA RODZICA

- 1) Rodzic umie rozpoznać, że jego dziecko padło ofiarą przemocy seksualnej
- 2) Rodzic zna konsekwencje wykorzystywania seksualnego dzieci
- 3) Rodzic zna zagrożenia związane z internetem oraz sposoby zabezpieczeń
- 4) Rodzic wie, gdzie otrzymać wsparcie i pomoc (rola PPP oraz telefonu zaufania), zna procedury prawne oraz działania interwencyjne dla ofiar nadużyć seksualnych

OCZEKIWANE EFEKTY

- 1) Przerwanie bariery milczenia; Pedofilia tematem tabu;
- 2) Ukształtowanie u uczniów postaw zmniejszających ryzyko stania się ofiarą przemocy seksualnej internecie i poza nim
- 3) Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza nią
- 4) Zapoznanie uczniów z konkretnymi propozycjami spędzania wolnego czasu
- 5) Rozwinięcie u uczniów wyższej samooceny i wiary we własne możliwości
- 6) Zwiększenie zaufania do nauczyciela, rodzica i instytucji

EWALUACJA (opis przedmiotu ewaluacji)

Ewaluacją zostaną objęte zmiany powstałe poprzez wdrożenie tego programu i przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, a w szczególności:

- wzrost u uczniów świadomości zagrożenia wynikającego z internetu
- wzrost wiedzy uczniów, rodziców i nauczycieli na temat pedofilii oraz rozpoznawania zjawiska
- wzrost świadomości roli wsparcia społecznego

Działania skierowane do uczniów:

Zajęcia , w których będą uczestniczyć uczniowie, mają charakter profilaktyczno-edukacyjny. Prowadzone będą na lekcjach wychowawczych we wszystkich klasach przez pedagoga i wychowawców.

Zajęcia I

Temat: Komputer we współczesnym świecie.

Cel zajęć:

- opracowanie zasad pracy na zajęciach w formie kontraktu
- wyjaśnienie do czego służy komputer
- wyjaśnienie do czego służy Internet
- uzyskanie informacji na temat doświadczeń uczniów w korzystaniu w sieci, np. jakie strony dzieci odwiedzają, na jakich stronach grają w gry, z jakich komunikatorów i czatów korzystają, czy prowadzą pamiętniki internetowe (tzw.Blogi)

Zajęcia II

Temat: Układanie historii w formie listu na podstawie fragmentów tekstu.

Cel zajęć:

- uświadomienie uczniom, że podczas korzystania z Internetu
  - 1) nie można umawiać się z nieznajomymi
  - 2) podawać prywatnych danych (adres, numer telefonu)
  - 3) przysyłać zdjęć obcym

Zajęcia III

Temat: Plan bezpieczeństwa

Cel zajęć:

- uświadomienie uczniom jak należy się zachowywać żeby być bezpiecznym w Internecie. Opracowanie zasad bezpieczeństwa w Internecie na podstawie przytoczonych historycznych, własnych doświadczeń i pomysłów.

Zajęcia IV

Temat: Plakat o tematyce bezpieczeństwa w Internecie.

Cel zajęć:

- uświadomienie uczniom jak należy się zachowywać w Internecie żeby być bezpiecznym.

Działania skierowane do rodziców

Zajęcia, które są przewidziane dla rodziców mają na celu uświadomienie niebezpieczeństwa grożącego ich dzieciom w Internecie.

Tematyka zajęć;

1. Wstęp
2. Dziecko w sieci – zalety i wady Internetu
3. Zagrożenia
4. Zasady bezpieczeństwa w Internecie
5. 10 porad dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przez dzieci.

Działania skierowane do nauczycieli:

- udział w warsztatach, konferencjach i innych formach doskonalenia dotyczących tematu pedofilii
- udostępnienie i wykorzystywanie przez nauczycieli materiałów, literatury, propozycji zajęć dotyczących problemu pedofilii

MIĘDZYSZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNO – WYCHOWAWCZY „BEZPIECZNE 13-TKI”

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. nr 67 z 1996r. poz. 414 z późn. zmian.).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
3. Statut Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. I.J. Paderewskiego w Częstochowie
4. Statut Szkoły Podstawowej nr 13.

II. Informacje ogólne

1. Program skierowany jest:
  - a) do uczniów SP nr 13
  - b) do uczniów Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi
2. Dyżurami objęci są nauczyciele i pracownicy obsługi.
3. Pełnienie dyżurów w czasie przerw obejmuje:
  - a) korytarze szkolne
  - b) toalety
  - c) stołówka szkolna
  - d) szatnie
  - e) teren wokół szkoły
4. Nauczyciele pełnią dyżury:
  - a) w czasie przerw między lekcjami
  - b) przed lekcjami
5. W budynku szkolnym są pomieszczenia do wspólnego użytkowania:
  - a) sala gimnastyczna
  - b) gabinet lekarski
  - c) gabinet stomatologiczny
  - d) stołówka
  - e) szatnie

III. Cele i zadania programu

3.1 Cele główne

1. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w obu szkołach
2. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym.
3. Efektywna współpraca dyrekcji i nauczycieli obu szkół.

3.2 Cele operacyjne

1. Poszerzenie wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa wśród uczniów.
2. Kształtowanie asertywnej postawy wśród uczniów.
3. Kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie

4. Eliminowanie zachowań dotyczącej agresji psychicznej i wulgarnego słownictwa.
5. Przeciwdziałanie zjawiskom agresji fizycznej wśród uczniów (bójki, bieganie, przepychanie itp.)
6. Zapobieganie przypadkom kradzieży, wyłudzenia pieniędzy i mobbingu wśród uczniów.

IV. Działania

1. Zwiększenie liczby nauczycieli dyżurujących w szatniach.
2. Dyżur nauczycieli gimnazjum w holu wejściowym, będącym jednocześnie łącznikiem między szkołami. Zwłaszcza na 4 przerwie gdy uczniowie gimnazjum idą na obiad.
3. Konsekwentne sprowadzanie uczniów do szatni po zakończonych zajęciach lekcyjnych.
4. Wzmocnienie kontroli w zakresie wywiązywania się obowiązku pełnienia dyżurów podczas przerw.
5. Skierowanie właściwej informacji do uczniów o warunkach korzystania: ze stołówki, gabinetu stomatologicznego, lekarskiego, sali gimnastycznej, szatni.
6. Realizacja programu wychowawczego i profilaktycznego.

V. Plan działania

Działania	Formy realizacji	Odpowiedzialni
1. Aktywne dyżury nauczycieli	1. Zwiększenie liczby nauczycieli dyżurujących w szatniach 2. Dyżur nauczycieli gimnazjum w holu wejściowym, będącym jednocześnie łącznikiem między szkołami. Zwłaszcza na 4 przerwie gdy uczniowie gimnazjum idą na obiad 3. Konsekwentnie sprowadzanie uczniów do szatni po zakończonych zajęciach lekcyjnych 4. Wzmocnienie kontroli w zakresie wywiązywania się z obowiązku pełnienia dyżurów podczas przerw	nauczyciele pracownicy obsługi dyrektorzy
2. Uzyskiwanie na bieżąco informacji na temat bezpieczeństwa	Skierowanie właściwej informacji do uczniów o warunkach korzystania : ze stołówki, gabinetu stomatologicznego, lekarskiego, sali gimnastycznej, szatni.	wychowawcy klas pedagodzy

3. Prowadzenie zajęć o tematyce z zakresu: - rozwijanie empatii, tolerancji, - zachowań asertywnych, - kultury słowa, - życzliwości, - uwrażliwienia na potrzeby kolegów i koleżanek - pomoc młodszym uczniom z SP 13.	Realizacja programu wychowawczego i profilaktycznego, zajęcia tematyczne w klasach, spotkania z pracownikami PPPP, Policji, Straży Miejskiej.	wychowawcy klas pedagodzy nauczyciele

VI. Procedury postępowania

1. Uczniowie są poinformowani o obowiązku zgłaszania sytuacji zagrożeń.
2. Bezpośrednie zagrożenie (np. bójka, zaczepianie lub wypadek) uczeń zgłasza osobie pełniącej dyżur.
3. Dyżurujący interweniuje a w przypadku sytuacji zagrażającej życiu udziela pierwszej pomocy i niezwłocznie informuje pracownika służby zdrowia i zgłasza dyrektorowi szkoły.
4. O nagannym zachowaniu ucznia / uczniów dyżurujący przekazuje informację :
  - a) wychowawcy klasy (jeśli jest to uczeń ze szkoły macierzystej)
  - b) do sekretariatu bądź do pedagoga danej szkoły jeśli jest to uczeń szkoły „zaprzyjaźnionej”, sąsiedniej
5. Dalsze postępowanie określają inne regulaminy bądź procedury obowiązujące w danej szkole.

VII. Postanowienia końcowe

1. Cele i zadania z III i IV rozdziału programu są zawarte w planie działania.
2. Plan działań stanowi odrębną część dla danego typu szkoły.
3. Plan działań stanowi integralną część Programu „Bezpieczne 13”.
4. W planie działań zmian dokonuje się w ramach autonomii danej szkoły.
5. W Programie „Bezpieczne 13” zmian dokonuje się po uzyskaniu akceptacji obydwu szkół.

Program został zatwierdzony uchwałą nr 35 Rady Pedagogicznej Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. I. J. Paderewskiego z dnia 3 kwietnia 2006r.

i uchwałą .....Rady Pedagogicznej SP nr 13
z dnia .....
obowiązuje od dnia zatwierdzenia.

PROGRAM WYCHOWANIA
PATRIOTYCZNEGO

PROGRAM WYCHOWANIA PATRIOTYCZNEGO W GIMNAZJUM NR 13 Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI IM I.J. PADEREWSKIEGO

I. CELE I ZADANIA

Założeniem programu jest przygotowanie młodego człowieka do obywatelskiej i patriotycznej aktywności w społeczeństwie, wyposażenie uczniów w podstawowe umiejętności obywatelskie oraz postawy i wzorce zachowań. Wychowanie patriotyczne ma wprowadzić młodzież w świat wartości takich jak: praca dla ojczyzny, dobro, prawda, piękno, godność i prawa człowieka, wrażliwość na niesprawiedliwość.

Cele edukacyjne:

1. Budzenie zainteresowania przeszłością.
2. Kształtowanie więzi z ojczyzną i świadomości obywatelskiej.
3. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy rodzinnej, społeczności lokalnej, narodu, państwa, społeczności europejskiej.
4. Kształtowanie szacunku i dumy z własnego państwa.
5. Pojęcie obowiązku wobec ojczyzny.
6. Odpowiedzialne i skuteczne uczestnictwo w życiu publicznym.
7. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie, rodzinę, szkołę, region, ojczyznę.
8. Wpajanie podstawowych, ogólnoludzkich zasad moralnych, ważnych dla człowieka, niezależnie od epok.
9. Budzenie przekonania, że wartości takie jak: dobro, prawda, sprawiedliwość, piękno, tolerancja, solidność, patriotyzm – odgrywają w życiu człowieka zasadniczą rolę.
10. Dostarczanie wzorów osobowych z przeszłości – najwybitniejsze postacie z dziejów Polski.
11. Wprowadzanie uczniów w świat wartości ogólnoludzkich, sprzyjających wychowaniu prawego człowieka, aktywnego i świadomego swych praw i obowiązków obywatela.
12. Zapoznanie uczniów z symbolami narodowymi i państwowymi – wyjaśnienie ich znaczenia oraz kształtowanie szacunku wobec nich.

II. REALIZACJA PROGRAMU WYCHOWANIA PATRIOTYCZNEGO NA LEKCJACH :

Historia

Klasa I

- 1 Demokracja ateńska – narodziny demokracji.
- 2 Państwo Mieszka I – narodziny Polski.
- 3 Historia korony polskiej od Bolesława Chrobrego do Mieszka I .
- 4 Godło i barwy narodowe - Polska Piastów.
- 5 Polskie granice – sąsiedzi Polski w średniowieczu.
- 6 Demokracja szlachecka .
- 7 Nasze polskie stolice i siedziby władców.

Klasa II

- 1 Liberum veto – zagrożenie polskiej państwowości.
- 2 Rzeczpospolita państwo bez stosów – tolerancja religijna i narodowościowa.
- 3 Konstytucja 3-go maja .
- 4 Legiony Polskie we Włoszech – okoliczności powstania hymnu polskiego.
- 5 Walki narodowo-wyzwoleńcze Polaków w XIX wieku.
- 6 „Za wolność waszą i naszą” Polacy w walkach o wolność narodów Europy.
- 7 Walka o polskość w okresie zaborów.

Klasa III

- 1 11 listopada odzyskanie niepodległości.
- 2 Walki o granice w II Rzeczpospolitej : powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, bitwa warszawska 1920r.
- 3 Osiągnięcia II Rzeczpospolitej.
- 4 Kampania wrześniowa 1939r.
- 5 Polskie państwo podziemne i Armia Krajowa podczas II wojny światowej.
- 6 63 dni powstania warszawskiego.
- 7 Martyrologia narodu polskiego podczas II wojny światowej.
- 8 Polacy na frontach II wojny światowej.
- 9 Walka o Polskę – decyzje wielkiej trójki w sprawie Polski.
- 10 Postawy Polaków wobec PRL-u.
- 11 Opór wobec komunizmu: proces szesnastu, marzec 1968r.wypadki na wybrzeżu 1970r.
- 12 Narodziny „Solidarności”.
- 13 Od stanu wojennego do okrągłego stołu.
- 14 Jan Paweł II współczesny autorytet Polaków.

WOS

- 1 Historia demokracji.
- 2 Tolerancja i jej granice.
- 3 Sprawiedliwość – jej społeczna potrzeba.
- 4 Władza i wynikające z niej niebezpieczeństwa.
- 5 Co to jest ojczyzna?
- 6 Patriotyzm XXI wieku – jaki powinien według Ciebie być współczesny Polak.

Wychowanie muzyczne

- 1 Polski hymn narodowy.
- 2 Sławne polskie pieśni patriotyczne.
- 3 Wybitni polscy kompozytorzy: Chopin, Paderewski, Moniuszko, Wieniawski.
- 4 Polskie kolędy, pastorałki.

Plastyka

- 1 Przełomowe wydarzenia z historii Polski w dziełach wielkich malarzy.
- 2 Jan Matejko „Poczet królów i książąt polskich”.
- 3 Symbole narodowe w polskim malarstwie.

Godzina wychowawcza

- 1 Jacy jesteśmy charakter narodowy Polaków.
- 2 Bohaterstwo – o odwadze cywilnej.
- 3 Antypolski zarzut antysemityzmu.
- 4 Czy zawiść jest narodową cechą Polaków.
- 5 Nacjonalizm - szowinizm - patriotyzm – kosmopolityzm czy to wszystko jedno?
- 6 W jaki sposób możesz najlepiej służyć narodowi?
- 7 Etyka zawodowa czyli uczciwość w pracy i nie tylko.
- 8 Czy jestem patriotą?
- 9 Współczesne autorytety młodzieży.

Język polski

Kasa I

1. Hymn narodowy i okoliczności jego powstania.
2. Czy należy bronić honoru ojczyzny. Jak możemy to robić w dzisiejszych czasach („Pieśń o Rolandzie”)
3. Różne oblicza władzy. Władza – powołanie.
4. „Historia okrągłego stołu”
5. „Kamienie na szaniec” – trwałym dokumentem naszych czasów.

Klasa II

1. Kraj lat dziecińczych – mała ojczyzna.
2. Przeszłość języka w przysłowiach i związkach frazeologicznych.
3. „Wierni do końca”
4. Szalejąca siła pieśni („Bogurodzica”, „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”)
5. Kto jest moim bliźnim?
6. „Prawo moralne we mnie”.

Klasa III

1. Kształtowanie się postaw bohaterów „Kamieni na szaniec” A. Kamińskiego.
2. Jak Buki poradziły sobie z walką i służbą podczas okupacji?
3. Obowiązek wobec ojczyzny – „Kazanie o miłości ku ojczyźnie” P. Skarga.
4. Poezja okresu II wojny światowej (K.K. Baczyński)
5. Doświadczenia związane z wojną (W. Broniewski, L. Staff).
6. Radość z odzyskanej niepodległości L. Staff „Pierwsza przechadzka”
7. Godzina „W” i Powstanie Warszawskie w poezji i prozie.

III. ROCZNICE I ŚWIĘTA PAŃSTWOWE

Daty uroczystości:

1. Rocznicą wybuchu II wojny światowej – 1-09
2. Rocznicą odsieczy wiedeńskiej 12-09
3. Agresja Związku Radzieckiego na Polskę 17-09
4. Mogiły ofiar poległych w obronie ojczyzny 1-11
5. Święto Odzyskania Niepodległości 11-IX
6. Dzień patrona Ignacego Jana Paderewskiego
7. Rocznicą wybuchu powstania listopadowego 29-11
8. Rocznicą wyzwolenia Częstochowy spod okupacji hitlerowskiej 16-01
9. Rocznicą wybuchu powstania styczniowego 22-01
10. Rocznicą wybuchu powstania kościuszkowskiego 24-03
11. Rocznicą śmierci papieża Polaka Jana Pawła II
12. Dzień pamięci ofiar Katynia 17-04
13. Konstytucja 3-gomaja
14. Dzień zwycięstwo nad faszyzmem 08-05
15. Dzień europejski – rocznicą wstąpienia Polski do UE

Formy realizacji:

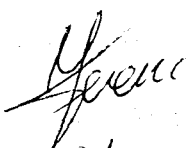
1. Apel z okazji rocznicy wybuchu II wojny światowej.
2. Dekoracja sal lekcyjnych, korytarza.
3. Uroczyste wizyta w miejscach pamięci delegacji szkoły i poczty sztandarowego:
  - agresja ZSRR na Polskę
  - Święto Odzyskania Niepodległości
  - wyzwolenie Częstochowy
  - rocznicą wybuchu powstania styczniowego
  - dzień pamięci ofiar Katynia
  - konstytucja 3-go Maja
  - dzień zwycięstwa nad faszyzmem
4. Uroczysta akademia – program artystyczny z okazji Święta Niepodległości.
5. Porządkowanie grobów poległych na cmentarzu św. Rocha – 1 listopada.
6. Wieczornica poświęcona Janowi Pawłowi II.
7. Konkurs historyczny z okazji święta konstytucji 3-go maja.
8. Konkursy, prezentacje – dzień patrona i dzień europejski

Programy Profilaktyki szkoły został zaopiniowany pozytywnie przez:

- Radę Pedagogiczną na posiedzeniu w dniu 30.08.2007r.,
- Samorząd Uczniowski na spotkaniu w dniu 10.09.2007r.,

Programy Profilaktyki przedstawiono na spotkaniu Rady Rodziców w dniu 05.09.2007r.

Zatwierdzone zostały Uchwałą nr 2/07 Rady Rodziców Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Częstochowie na posiedzeniu w dniu 27.09.2007r.

14.09.07a